

ONS LEVEN, Leuvens studententijdschrift en orgaan van het **Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond** (KVHV). Verscheen vanaf 1888 afhankelijk van de jaargang wekelijks, tweewekelijks of maandelijks tijdens het academiejaar.

Het blad werd gesticht in oktober 1888 op initiatief van **Adelfons Henderickx** met de bedoeling om ten eerste de studenten aan te moedigen hun moedertaal te beoefenen en ten tweede om de katholieke Vlaamse studenten een tolk te geven waarin ze lucht konden geven aan hun grieven. In die periode ijverden de Vlaamse studenten immers voor **tweetaligheid** in de *Société générale des Etudiants* en moesten daardoor heel wat Waalse kritiek en protest slikken. De eerste nummers brachten financiële problemen mee, die pas opgelost werden toen het abonnementsysteem werd ingevoerd.

In 1902 steunde het tijdschrift het pas opgerichte **Vlaamsch Verbond** (het latere **Katholiek Vlaams Hoogstudentenverbond-KVHV**) en zou vanaf dan het orgaan worden van deze studentenorganisatie, met uitzondering van de jaren 1919 tot 1921 toen het ook het orgaan van het **Algemeen Vlaamsch**

Hoogstudentenverbond (AVHV) was. Net zoals het KVHV stelt *Ons Leven* als belangrijkste werkingpunten het Vlaamse, het katholieke en het studentikoze voorop.

1. Vlaams

Ons Leven is ten eerste een flamingantisch tijdschrift. De redactie volgt de Vlaamse strijd op de voet en bericht en bekritiseert de gebeurtenissen van haar tijd. Tot de Eerste Wereldoorlog ging dit over de taalwetgeving (de verschillende wetsvoorstellen van Edward Coremans), de Gelijkheidswet, de plaats van de vrijzinnigen in de V.B., kritiek op de bisschoppelijke tegenkanting van de vernederlandsing van het onderwijs, de eis om een Vlaamse Hogeschool en themanummers over belangrijke flaminganten. Tijdens de oorlog verscheen *Ons Leven* niet meer, met uitzondering van één nummer in het voorjaar van 1916. Het werd opgemaakt door studenten aan het IJzerfront en droeg de ideeën van de Frontbeweging in zich.

Vlak na de oorlog steunde het tijdschrift het minimalisme, maar in 1921 radicaliseerde het haar eisen. De redactie kante zich toen volledig tegen de halfslachtige oplossingen van de 'Nolf-barak'. Meer en meer werd het blad de tolk van de Vlaams-nationalistische studenten. Men ijverde voor de vrijlating van de activist August Borms. In



De redactie van Ons Leven in 1904. V.l.n.r. (zittend): F. van Cauwelaert, hoofdredacteur J. van den Eynde, A. Fierens; (staand. L. van der Essen, M. Poelmans, Van Kerkvoorde, L. Doussy, een Nederlander. Op de tafel: een ontwerp door A. van Neste voor de nieuwe omslag van Ons Leven door Van den Eynde in 1906 ingevoerd. Van den Eynde maakte van Ons Leven, waarvan hij zeven jaar hoofdredacteur was (1901-1908), grotendeels op eigen kosten een hoogstaand weekblad waarin de V.B. een aanzienlijke plaats kreeg. (AMVC)

1924-1925 werd het tijdschrift door de academische overheid verboden. Het jaar ervoor was de preses van het KVHV (**Paul-Felix Beeckman**) reeds uit de universiteit gesloten, nu werden ook de redacteurs **Gerard Romsée** en **Tony Herbert** weggestuurd. *Ons Leven* bleef echter verschijnen en zou zelfs samen met het KVHV oproepen tot een financiële boycot van de universiteit, zolang de moedertaal door het academisch bestuur niet gerespecteerd werd. Toen in 1925 de bisschoppen het Vlaams-nationalisme veroordeelden, reageerde *Ons Leven* met een reeks waarin men ijverde voor een eigen staatsstructuur. Vanaf 1926 merken we echter een "scheiding van de geesten" in *Ons Leven*: Vlaams-nationalisten en Vlaams-belgicisten schrijven er naast elkaar. Uiteindelijk zouden de Vlaams-nationalisten de overhand halen. Toen in 1928 enkele redacteurs van de rector een brief kregen met de eis een belofte te ondertekenen en zo alle separatistische en anti-Belgische gevoelens af te zweren, werd *Ons Leven* terug verplicht haar redactie in het geheim verder te doen functioneren. Vanaf 1931 neemt het radicalisme in het tijdschrift af, door de uittocht van enkele studenten naar de Gentse universiteit en door de invloed van de Katholieke Actie. In de jaren 1930 protesteert de redactie tegen het **Frans-Belgisch Militair Akkoord**. Vlak voor de oorlog ijveren ze nog voor de splitsing van het ministerie van onderwijs. Intussen overheerste ook de **Dietse** gedachte bij de redactieleden. Door papierschaarste verschijnt het tijdschrift vanaf januari 1942 niet meer.

Na de oorlog stelt het tijdschrift een nieuwe koers te willen varen en verzoening tussen België en Vlaanderen voor te staan. Men kante zich tegen de ongezonde **repressiepolitiek** en tegen de dynamisering van de **IJzertoren**. De redactie was voorstander van een **federalisme**. Pas in 1950 steekt de verdeeldheid onder de redactie (net zoals in de gehele V.B.) terug de kop op. In de jaren 1950 verschenen artikels over de **IJzerbedevaart**, de schoolstrijd en de taalwetten. In 1958 reageert het Verbond en *Ons Leven* tegen de **franskiljonse** organisatie van de **Wereldtentoonstelling** die de wereld een louter Franstalig België wou tonen. Ook reactie tegen de **talentellingen** en de eis tot **amnestie** komen geregeld aan bod. Ook pleitte men meer en meer voor een economische ontvoogding, een **culturele autonomie** en federalisme en berichtten men over de **Marsen op Brussel**.

In de jaren 1960 krijgt het Vlaamse een sterk sociale en zelfs communistische bijval. Dit werd geuit in de artikels over de strijd voor 'Leuven Vlaams'. Men wou een Vlaamse, maar ook een democratische universiteit waar studenten meer inspraak hadden en beter geïnformeerd werden. Het was de periode van het studentensyndicalisme en nieuwlinks met hoofdredacteurs **Walter de Bock**, **Ludo Martens** en medewerkers als **Paul Goossens**. In

1966 zou de nieuw-linkse beweging zich van het KVHV afsplitsen en zich verenigen in de **Studentenvakbeweging** (SVB) zodat *Ons Leven* terug een onafhankelijk blad werd, waar alle strekkingen binnen de V.B. aan hun trekken konden komen. Het SVB pakte toen uit met een eigen blad: *13 mei*.

In de jaren 1970 ijverde de redactie van *Ons Leven* voor een federale staat, amnestie en was gekant tegen het Egmontpact. In 1973-1974 werd de jaargangnummering aangepast en verscheen er een 85 bis jaar, om een historische vergissing recht te zetten. In hetzelfde jaar kreeg *Ons Leven* ook een zusterblad: *Tegenstroom*, het blad van het pas opgerichte KVHV-Antwerpen.

Tot op heden blijft *Ons Leven* de Vlaamse kaart trekken en zoals het in de beginstatuten voorzien is onafhankelijk van elke politieke partij. Nog steeds komen de verschillende strekkingen binnen de V.B. er zij aan zij aan het woord. Sinds de jaren 1980 is het blad bij de doorsnee Vlaamse student niet meer zo gekend. Dit ten eerste door het verschijnen van het gesubsidieerde studentenblad *Veto* en ten tweede omdat de doorsnee Vlaamse student zich minder ideologisch engageert en zich voor de V.B. minder interesseert: de grote Vlaamse eisen zijn volgens hen immers gerealiseerd. Het staat ontegensprekelijk vast dat *Ons Leven* voor velen het begin van een carrière betekende in de Vlaamse strijd en politiek. *Ons Leven* kende als hoofdredacteurs onder anderen Lodewijk Dosfel, Ernest Claes, Hendrik Borginon, Richard Celis, Martens, Sooi Daems en vele andere latere grote persoonlijkheden binnen de V.B.

2. Katholiek

Ons Leven uitte zich vanaf haar ontstaan als een katholiek studententijdschrift. Dit was in de jaren 1900 vanzelfsprekend, men studeerde immers aan een katholieke universiteit. Toen er discussies kwamen of vrijzinnigen ook tot de V.B. konden bijdragen stelden de redacteurs van *Ons Leven* dat het katholieke en het Vlaamse met elkaar verbonden waren en ijverden voor een louter katholiek front. Katholiek zijn kwam voor hen echter niet overeen met het blindelings navolgen van de richtlijnen van de Belgische bisschoppen. Men verzette zich dan ook tegen de uitspraken van de bisschoppen tegen het Vlaamse onderwijs, tegen het Vlaams-nationalisme en tegen 'Leuven Vlaams'. In de jaren 1960 verliet de nieuw-linkse redactie van *Ons Leven* het katholieke standpunt en ging op in de vakbeweging. Er verscheen toen zelfs een 'sexnummer'. Maar de jaren 1970 betekenden terug een ommekeer en in de jaren 1980 was *Ons Leven* de tolk van het door het KVHV mee opgerichte **Vlaams Jeugdcomité** voor het pausbezoek. Nog steeds draagt *Ons Leven* net als het KVHV het katholieke aspect in zijn vaandel.

3. Studentikoos

Ons Leven is natuurlijk op de eerste plaats een studentenblad en heel wat ruimte werd ook voorzien voor het studentikoze aspect. De redacteurs brachten er proza en poëzie in de moedertaal over hun leven als student. Een belangrijke rol hierin speelde de hoofdredacteur Jef van den Eynde (1901-1908). Hij wou de studenten meer cultuur bijbrengen en hen van het 'bierflamingantisme' weerhouden door onder andere het schrijven van Vlaamse liedjes. Hij gaf het tijdschrift in 1905 ook een meer definitievere vorm: *Ons Leven* verscheen niet meer op krantenformaat maar kreeg het uitzicht van een tijdschrift met kleurrijke omslag. Ook kwam er een rubriek "Die Excellente Cronijcke", geschreven onder de schuilnaam van De drie Tamboers, die op een cynische manier gebeurtenissen uit het studentenleven aanhaalde. *Ons Leven* berichtte ook over de activiteiten van de gilden en clubs en later ook over deze van de faculteiten. Rond 1933 traden de eerste meisjesstudenten tot het KVHV toe. Ze waren er actief in de Sociale Hulp en kregen een "studentinnenrubriek" in *Ons Leven* maar dat kende niet zo'n groot succes. Het blad bleef tot de jaren 1950 een louter mannelijke aangelegenheid. Maar ook nadien bleven de vrouwen in de redactie (met uitzondering van de jaren 1960) een zeldzame verschijning. Zo telde *Ons Leven* in zijn geschiedenis slechts drie vrouwelijke hoofdredacteurs.

Ons Leven schreef de geschiedenis van de katholieke Vlaamse studentenbeweging en had een niet te onderschatten aandeel in de Vlaamse strijd. In het bijzonder heeft ze bijgedragen tot de Vlaamse autonomie aan de Leuvense universiteit.

LITERATUUR: Lustrumnummers van *Ons Leven* (verschenen om de vijf jaar vanaf 1908); – J. Smeesters, *Het Leuvens studentenblad Ons Leven en de Vlaamse en sociale bewegingen 1888-1914*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1959; – H. Geens, *Het letterkundig en cultureel leven te Leuven tussen 1900 en 1910*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1960; – A. Berteele, *Honderd jaar 'Ons Leven'. Ontstaan en ontwikkeling van een Vlaams studententijdschrift, 1888-1932*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1988; – K. Jongbloet, *Honderd jaar 'Ons Leven'. De geschiedenis van een Leuvens studententijdschrift (1932-1974)*, KUL, onuitgegeven licentiaatsverhandeling, 1988; – KVHV (red.), *Honderd jaar Ons Leven*, 1989.

ILLUSTRATIE(S), zie: Eugène Mattelaer, *studentenbeweging (Leuven)*.

SANDRA MAES